

Täysistunto

Torstai 19.3.2020 klo 17.22—21.01

4. Muu asia: Valtioneuvoston asetus väliaikaisista poikkeuksista sovellettaessa eräitä vuosilomalain, työaikalain ja työsopimuslain säännöksiä

Muu asia M 5/2020 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 5/2020 vp

Ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on perustuslakivaliokunnan mietintö PeVM 5/2020 vp. Nyt päätetään, onko asetus kumottava.

Keskustelu

20.23 **Mikko Kinnunen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Rakennamme kukin omalla työllämme tätä isänmaata ja palvelemme toisiamme. Moni tekee näinä poikkeavina aikoina pyyteetöntä työtä toisten pelastamiseksi ja auttamiseksi. Terveystenhuollon henkilöstöä täsmäkoulutetaan koronan hoitoon ja erityistehtäviin jatkuvan oppimisen ajatusten mukaisesti. Meiltä kaikilta odotetaan joustavuutta.

Tämä valtioneuvoston jo voimassa oleva käyttöönottoasetus joustavoittaa vuosilomien ilmoittamista, vuosilomien antamisajankohtaa, vuosiloman siirtämistä ja keskeyttämistä. Asetus sallii poikkeavan suostumisen ylitöihin, poikkeavan enimmäistyöajan ja poikkeavat lepoajat. Asetus myös pidentää irtisanomisaikaa. Näitä määräaikaista toimivaltuuksia voidaan soveltaa terveydenhuollossa, sosiaalitoimessa, pelastustoimessa, hätäkeskustoitinnassa ja poliisitoimessa työskentelevään henkilöön. Nämä ovat minulle kolmen poliisin ja yhden sosiaalivaltuutetun veljenä lähelle tulevia aloja. Nämä ammattilaiset suojelevat ja auttavat meitä.

Perustuslakivaliokunnassa esitämme yksimielisesti, että asetus jää voimaan, että sitä ei kumota. Tarvitsemme tämän asetuksen, jotta voimme turvata terveydenhuollon ja muiden yhteiskunnan toimijoiden riittävän toimintakyvyn tämän pandemian aikana, että on riittävästi auttavia ja suojaavia käsiä. Perustuslakivaliokunta painottaa kuitenkin, että toimivaltuudet tulee ottaa käyttöön vain, kun tarve on välttämätön. Toimien tulee olla oikeasuhteisia tavoitteisiin nähden.

Tämän soveltamisasetuksen 4 §:ssä säädetään irtisanomisajan pidentämisestä neljään kuukauteen. Myös tämän säännöksen kohdan soveltamisen edellytyksenä on irtisanomisajan pidentämisen välttämättömyys väestömme terveydenhuollon, vähimmäistoimeentulon tai turvallisuuden vuoksi. Näin rajattuna ja perusteltuna irtisanomisajan pidentäminen täyttää oikeasuhteisuuden vaatimuksen.

Arvoisa puhemies! Haluan kiittää kaikkia viranomaisia sitkeydestä ja ahkerasta työstä näinä poikkeavina aikoina. Teette erittäin arvokasta ja pyyteetöntä työtä — voimia teille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2020 vp

Tämän taudin selättäminen on meidän yhteinen haasteemme. Siinä meitä kaikkia omalta osaltamme tarvitaan. Uskon, että me suomalaiset haluamme joustaa myös töissämme silloin, kun lähimmäinen on hädässä. Pidetään toisista huolta.

20.27 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa puhemies! Ainoastaan yksi huomio. Nämä perustuslakivaliokunnan lausunnot ja johtopäätökset ovat erittäin hyviä ja kannatettavia. Ainoastaan yhteen kohtaan tässä asiassa kiinnitän huomion. Täällä lukee tämä, että perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että valmiuslain 4 §:n mukaan ”lain toimivaltuuksia voidaan käyttää vain sellaisin tavoin, jotka ovat välttämättömiä lain tarkoituksen saavuttamiseksi ja oikeassa suhteessa toimivaltuuden käyttämisellä tavoiteltavaan päämäärään” ja ”puuttuminen työntekijän vuosilomiin ja työaikoihin tulee siten voida kussakin tapauksessa perustella valmiuslain 4 §:n kannalta riittävällä tavalla”.

Elikkä voisi sanoa vähän huumorilla, että perustuslakivaliokunnan puheenjohtajan ja jäsenten ja valiokuntaneuvoksen rinnassa sykkii lämmin sydän, kun pitää huomioida kaikki seikat. Kun tällaisia isoja lakeja totta kai säädetään ja nopeassa aikataulussa vaikean tilanteen voittamiseksi, niin siitä huolimatta perustuslakivaliokunta kiinnittää huomion siihen, että tämän työntekijän oma elämä pitää kuitenkin varmistaa, että hän pysyy terveenä ja pystyy tekemään töitä, joten voi todeta, että perustuslakivaliokunnan rinnassa sykkii lämmin sydän.

20.28 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Tämä asetus on todellakin tarpeellinen tässä tilanteessa, jotta voimme varmistaa näitten kriittisten alojen työntekijöitten saatavuuden. Tässä perustuslakivaliokunta on tehnyt sillä tavalla hyvää työtä, että on todellakin halunnut ottaa kantaa siihen, että näiden toimien pitää aina olla oikeasuhteisia ja toisaalta myöskin tällä valmiuslailla perusteltuina välttämättömiä, ja vuosiloman ilmoitukseen ja siirtämiseen ja keskeyttämiseen liittyviin kohtiin ja sitten myöskin työaikaan, lepoaikaan ja irtisanomissuojan pidennykseen, jossa sitten tämä neljän kuukauden irtisanomissuojan pidennys tulee näin voimaan.

Äärimmäisen tärkeää on nyt näitten tulevien viikkojen aikana, että tosiaankin yhteiskunta pystyy tekemään tällaisia päätöksiä, joilla joustavasti nimenomaan näitten kriisialojen tilanne pystytään huomioimaan ja pystytään pitämään huolta näitten työntekijöitten jaksamisesta. Me olemme nähneet nytten tuolta eri puolilta Eurooppaa, erityisesti Etelä-Euroopasta, sen, miten siellä näitten kriittisten alojen työntekijät venyvät aivan äärimmilleen, ja siellähän kansalaiset ovat iltaisin joissakin maissa kokoontuneet antamaan aplodeja, kun sieltä iltavuorosta näitä väsyneitä työntekijöitä tulee koteihinsa. Toivotaan, että meillä Suomessa ei tällaisiin tilanteisiin jouduttaisi, mutta on tosi tärkeää, että me nytten täällä eduskunnassa saamme nämä poikkeusajan asetukset voimaan ja sitä kautta tähän tilanteeseen näin olemme ennalta varautumassa.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta päätti perustuslakivaliokunnan ehdotuksen mukaisesti, ettei valtioneuvoston asetusta väliaikaisista poikkeuksista sovellettaessa eräitä vuosilomalain, työaikalain ja työsopimuslain säännöksiä kumota. Asian käsittely päättyi.

[Keskustelu asiasta sallittiin päiväjärjestyksen 3. asiakohdassa]